

АБОНАМЕНТИ:

Въ гария, за 6 м. — 7 л.
 Въ гарията . . . — 14 л.
 Единъ брой 10 ст.

ВЪСТНИКЪ ДОБРУДЖА

251

Градската библиотека

ОБЯВЛЕНИЯ:

На IV стр. 15 ст. на в. см

Адресъ:

в. „Добруджа“
Вабарагъ.

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВЪТЪ

Налица понедѣлникъ, орѣда и петъкъ

Добруджанския денъ въ камарата. — Справедливо обезщетение. — Прѣлиминарния миръ съ Ромъния. — Добруджа на България. — Частичното демобилизиране на ромънската армия. — Поправката на австро-унгарската граница и економическите области приетъ. — Срокътъ за сключаване окончателния миръ. — Турция завзема Батумъ и Ардаханъ и др.

П. Тодоровъ

Добруджанския денъ въ камарата.

Следъ голѣмия шумъ, който се подигна въ европейския печатъ и политическия срѣди, разискваната на 28-й миналия мѣсецъ дойдоха на врѣме. Тя трѣбаше да стане по реда на необходимостта, защото имаше още много въпроса за разсѣяване. И много убѣди бѣли единъ софийски партисъ органъ отъ лѣвицата, че стравенитъ отъ опозицията запитвания къмъ министър-прѣседателя имали за цѣлъ да манифестира въ живота интересъ на народното прѣдставителство къмъ Добруджанския въпросъ. У никого не е линавала сѣнка отъ подозрение въ чувствата на нашитъ депутати, обаче всѣмъ живѣеше съ нетърпението да чуе тѣхното възрадно мнѣние по единъ въпросъ, който възбужда и народъ и армия отъ мѣсеци по редъ. Това нетърпение ставаше напослѣдъ въ крайно перило, защото, нека признаемъ, моментътъ, които прѣживяваме, силно възбуждаха.

Отъ първата още мѣстъ за прѣговори за миръ съ Ромъния Добруджанския въпросъ изникна на европейската сцена съ всички си интересъ. Визаваха го извѣстия и мнѣния отъ съюзнически и неприетелски страни. До като ний живѣехме съ вѣрата, че въпросътъ за бъдещата сѣдба на Добруджа интересва само насъ и ромънитъ, заговори се за приетелски международни интереси. Не оставатъ вече скрити за никого изненадитъ, които застрашаватъ. И именно противъ тия възможности ни не воднѣжъ сме издигали свои гласъ. Ония, които искатъ да прѣдставятъ добруджанския въпросъ за международенъ, не трѣбва да забравятъ, че и опасноститъ отъ неговото неправилно разрѣшене могатъ да бъдатъ не по-малко международни. За насъ сѣдбата на Добруджа е единъ толкова трептивъ въпросъ, че е въ положение да застраши много добри помисли и планове. Той е голѣмъ въпросъ за бъдещето. Затова именно твърдѣ паврѣше дойдоха усещенията отъ свободната трибуна на камарата и официалнитъ извѣстия. Мнѣнията не можаха да се разликватъ, защото ставаше рѣчь за онова, въ което на което прѣди 2 1/2 години се подигна българския народъ и турци на карта своето политическо съществуване. А рисковетъ най-малко сѣ приожиха въ живота на държавитъ, гдѣто експериментитъ, като тия отъ калѣна на болшевикитъ, могатъ да иматъ само пагубни и неоправдани послѣдци.

Следъ Берлинъ, Виена и Вудапеша, гдѣто се казаха много добри пожелания, идемо редѣтъ на София, още повече, че официалния Цариградъ мѣлеше. Нищо тайствено бѣ починало да се шумува; нищо опасно клокочеше. Трѣбаше да се чуе отъ тамъ, гдѣто малко се приказва, а много се работи, какво трѣбва да се разбира отъ „балканско равновѣсие“ и „отстъпване Добруджа на съюзътъ“. Докато дий съ видимо задоволство и обяснено успокоение четѣхме извѣстията за вѣрностъ и подкрѣпа отъ столицитъ на централнитъ държави, печатътъ отъ Цариградъ ни изненада съ вѣстията за балканското равновѣсие. Дойде на реда си и прѣдлаганото на Ромъния условие за отстъпване Добруджа по Съюза. Нищо бѣ, че това не сѣ напани фрази; тѣ иматъ твърдѣ дълбокъ смисълъ.

Балканско равновѣсие, значи, да се откъсне нѣщо отъ нашето тѣло, а това е най-болезнено за насъ и много може да бѣде понесено отъ тия, които обрѣ-

коха цѣлия си животъ въ служба само на отечеството. Българския народъ живѣе полустолѣтие съ копележи за национално обединение и право на независно съществуване и днесъ не може вече да се откаже отъ своя осмисленъ идеалъ. Жертвитъ сѣ дадени и врѣмѣне нѣма. Съ павѣсата ни въ войната и то на страната на сѣрза, който се бореше съ ония, които бѣха осмислили нашата национална цѣлостъ, нашия народенъ кумиръ, цѣлъ свѣтъ разбра нашитъ цѣли. Тя не бѣха по тайни и не прѣтърпѣха никакъ прѣчупване. Ние погребавме въ 1915 година балканското равновѣсие тѣжъ же, както бѣха дигнали на тавана нашитъ съсѣди въ 1913 г., когато ни опастраха. Днесъ е мѣстътъ на националното обединение на народитъ, осветенъ съ декларациитъ на бѣлжитѣ държавници. Нѣма защо да се занекаваме съ равновѣсие между държавитъ, защото размискаването на нациитъ никога не е почивало на томъ фантастиченъ принципъ въ политиката. Шомъ говоримъ за равновѣсие, нѣма резонъ да става това само спрѣмо Балканитъ; логиката би наложила химери — да цѣлимъ едноплѣменитъ народи въ свѣта за хатѣра на единъ физически законъ. Какъ бѣха отговорили на това нашитъ опоненти отъ Цариградъ?

Но „Тавинъ“ и „Тержумани Хакикатъ“ ни говорятъ за поставянето на дневенъ редъ балканскитъ въпроси въ прѣговоритъ за миръ съ Ромъния, които за Турция биле най-важитѣ въ тая война. Нашитъ събрата считатъ, че прѣговоритъ въ Врестъ-Литовскъ, въ сравнение съ Вукучежитъ, губели отчасти еврѣта важностъ за Турската държава. Това не е нищо по-вече отъ думи безъ съдържание. Всѣмъму е извѣстно значението на прѣговоритъ съ Русия за Турция. Врестъ-Литовскитъ прѣговори губоха значение за насъ, а не и за нашитъ съюзници. Обаче, ние вѣрни на вѣрвата си, проявихме и тамъ своята пълна солидарностъ, и подкрѣпихме законнитъ ний претенции. Нищо повече. Всѣмъму днесъ въ Вукучежитъ ще бѣде засѣгната балканската проблема чрезъ окончателното ликвидиране съ сѣдбата на Добруджа, обаче тука иде само нашия редъ, нашитъ въковни права; съ него не е заинтересуванъ другъ, освѣтъ България. Искано да ни се отгърне съ сѣжата мѣрка — да бѣдемъ подкрѣпени безъ козѣбно и двумислие. Тамъ е истинската вѣрностъ, гаранция за бъдещата крѣпкостъ на приетелство. Да не се искатъ само отъ насъ жертви, да се наложатъ и на другитъ такива.

Това неволно появяване на апетититъ и претенции прѣдизвика именно запитването въ камарата запитването Добруджа на съюзътъ. Има само единъ пътъ за напране най-малко нашъ желанитъ търканъ — въпросътъ за Добруджа да бѣде прѣко поставенъ на Ромъния. Всѣмъму други волтъ-фасове сѣ опасни; тѣ могатъ да прѣдизвикатъ само конфликтъ и неумѣстни охлаждания. Поставето на Ромъния прѣко въпроса, както ясно го изнасятъ въ съглашенитъ печатъ — Добруджа на България. Орѣму нашата вѣрностъ и прѣданостъ се налага безурѣчна коректностъ. Не трѣбва да се будятъ отровни подозрения въ измѣнената, но откровенна дума на българския народъ.

Най-силната опора за вѣрността на България къмъ Съюза сега и за бъдеще ще състои въ некрѣпното подкрѣпване неговитъ въковни идеали, за които води въ полуживотното си политическо съществуване едно следъ друго четире изтожителни войни. Въ този отношение тѣ е самогони въ исторната на

модернитъ държави. На нашата „вѣрностъ“ се налага да се отговори съ вѣрностъ безъ всѣмъкви заобикалания. Заднитъ вулси носятъ вода въ чужди воденици и нѣждно е, ако не да се прѣнахнатъ, то поне официално да се разбудятъ. Най-малко насъ трѣбва да засѣга политиката на монахиране Ромъния за мазнитъ погледи на Карлъ, Маргеломанъ и Балдинана. Съюзътъ трѣбва да има прѣдъ очи прѣди прѣди всичко България, която кръстѣ съ кърви своята вѣрностъ и приетелство. Това добръ се схваща отъ съюзитѣ възрадни политизи, които отворито заявяватъ длѣгитъ къмъ българския народъ. Въ това е и най-силната гаранция за бъдещето. Днесъ държавитъ не се управляватъ съ фантазии и мимолѣтни приквѣвки.

Положението на бойнитѣ фронтове.

Извѣстиятъ отъ Шаба на Дѣйствующата армия за 4 II. 1918 г.

Македонскитъ фронтъ. Западно отъ Битола, при Братиндолъ, вчера прѣзъ нощта французски пѣхотни части следъ продължителна огнена подготовка напастаха къмъ позицитъ ни. Пощрѣщати съ прѣграденъ огънь, тѣ бѣха принудени да се повърнатъ въ околнитъ си. Западно отъ Варлара, следъ силна артилерийска стрѣлаба нѣколко грѣнци взвода се опитаха да приближатъ нашитъ постове, но бѣха прогонени съ огънь. Въ Серекото поле източно отъ Коприя нашитъ постове разпрѣскаха единъ усиленъ английски патрулъ.

Добруджанскитъ фронтъ. Примирие.

Съюзнически свѣдѣния.

Берлинъ 6 III. Отъ бойнитѣ театри нѣщо ново.

Неприятелски съобщения.

Парижъ. Доста голѣма оживена дѣйностъ и на двѣтъ артилерии въ района на Кормией и Реймъ. Последната нощъ германски отдѣленъ прѣдприеха едно нападение върху французскитъ окопи при Авокуръ, съверозападно отъ юта 344. Французскитъ огънь напастаха отблъсна германцитъ, отъ които взехме плѣнници, между тѣхъ единъ офицеръ. Днесъ сомандировката продължава срѣщу французскитъ позиции при Авокуръ и сѣверно отъ Бомонъ. Особено жива артилерийска дѣйностъ въ нѣкои точки въ Елазъ и Лотарингия. Прѣзъ деня на 5 III. свалихъ 3 германски аероплана въ въздушенъ бой и единъ чрезъ обстрѣлване съ специални орѣдия.

Г. Тодоровъ

Справедливо обезщетение.

Ромъния прѣзъ 1913 година ограби по срѣдъ бѣлъ денъ живота на населението ни, въ областитъ едѣто мина. Трѣбва да се накаже това нейно прѣстѣпление. Трѣбва да заплати неадекватно измѣнена въ „мироносния психотъ“ въ Ойверанъ България. Да заплати цѣлата на вѣщитъ, ограбена отъ благотворителнитъ, отъ болотогоди и културни учрѣждения. Всѣмъ тия прѣдмети се охраняватъ отъ постановената на Хагелата конференция Ромънската дѣйно е вулгарно между държавитъ обиръ. Цѣлата на всичко, сега, когато може, трѣбва да се заплати. Ромъния въ настоящата война има едно реално прѣстѣпление отъ международно гледище. На първо мѣсто, тя отлече отъ Добруджа 36000 иже, жени, дѣца и старци. Това докѣра смъртта на мнозина. Слѣдствата на всички сѣ разорени. Живота на нѣмъ човѣкъ, самъ по себе си, е богатство, защото създава блага и прехрана на близкитъ. Водимо отъ тия основни съображения, частното

право е допуснало гражданския иск за обезщетение при умъртвяване на човѣка. Кръвта на всички умъртвени съ отвлечането, слѣдва да се плати. Масовото отвлечане на населението при война е забранено, а също и взимане на заложници. Ако ли за държавната охрана се вземат мѣрки надъ нѣкоцина дѣеспособни за военна служба, то трѣбва да бъдатъ гледани и третирани най малко като собствени солдати. Анкетата на в. „Добруджа“ макаръ кратко, показва какви жестокости са вършели ромѣнѣтѣ надъ отвлеченѣтѣ и, колко много свѣтъ е сложили мъченишки кости въ Влахия и Молдавия! Само до 1 IV 1917 г. са измрели 9500 души отъ отвлеченѣтѣ. Имотѣтѣ на отвлеченѣтѣ е разсеянъ, стопанствата имъ разорднѣли. Мизерия, гладъ и близка смъртъ ги гледа отъ пепелищата на тѣхнѣтѣ родни вѣтѣ. Началото и края на тѣхнѣтѣ прѣстѣпления са власитѣ. До вчера богати и видни български, турски и вѣмски семейства, сега са облежани на просенина тояга. До стотинка материалнѣтѣ вѣдѣ и загуби отъ тѣхнѣ неправомѣрни дѣяния ромѣнѣтѣ трѣбва да заплатятъ. Всѣки прѣстѣпение субектъ носѣ тѣжестѣтѣ на дѣянията си, а най-вече, когато ги извърши умишлено. Причината на бѣдността на тѣхнѣ пещанѣтѣ са ромѣнѣтѣ. Слѣдва се справедливото имъ обезщетение. Ромѣнѣтѣ при мобилизацията избѣха стотинци певни граждани отъ Добруджа, отъ българска народностъ, безъ вина и безъ сѣдѣ. Това е флагрантно прѣстѣпление по междудържавнитѣ начала. Тѣхнѣ кръвъ убийцѣтѣ само трѣбва да заплатятъ.

Ромѣнѣтѣ изгорѣха български, турски и вѣмски села въ Добруджа, само по съображения, че са чуждо-плѣмни. Населението остана голо и гладно.

Ромѣнѣтѣ власти, при отстѣпленieto на войскѣтѣ имъ въ Добруджа и Влахия, откарѣха много дѣтѣ, кола и други дѣятели, нѣто реквизирано, нѣто залпено. Тѣхнѣтѣ Ромѣнѣ трѣбва да компенсиратъ. Ние се отказваме да изборяваме вѣдѣтѣ, които трѣбва да искаме власитѣ да заплатятъ. Тѣ са много и колосални въ своитѣ размѣри, защото самата прѣстѣпностъ пѣмаше край и мѣрка. Грѣхъ е прѣдъ кръвта на паднатѣтѣ сѣмни жертви на Олѣва, ако Ромѣнѣ не бѣде осѣдена да заплати тѣхнѣ вѣдѣ и загуби. Добруджа, повърната на България безъ справедливо обезвѣждане на поменатѣтѣ нещастници, редъ години ще прилича на гробница огласани отъ плачовѣтѣ и вѣтѣтѣ на стари и вдовици, невинни жертви. Постаряме междудържавното право не познава сѣмни сѣмни, както въ частнитѣ правоотношения; по това не значи, че когато може не трѣбва да се приложи санкцията. Сага на Ромѣнѣ, безспорно, може да бѣде наложено наказанието. Ако това не стане, междудържавнитѣ норми ще бѣдатъ безъ значение, парче книга. Азаключението въ такъвъ случай е, всѣки да намѣри самъ начина и мѣрката за отплащане на прѣстѣпника — нѣщо, което може да доведе свѣта до пълно изтѣрбѣние. Накрая дѣтѣ думи и за вѣдѣтѣ отъ сѣмни характеръ, особено съ отвлечане на добитѣ и други вещи, отъ рускѣтѣ войски въ Добруджа. Позеже тѣ дѣйствуватъ по ромѣнска покана, въ помощъ на сѣмнитѣ, Ромѣнѣ прѣдъ насъ има да отговори и за тѣхнѣ, толкова повече, че съдѣйствието при тѣхнѣ дѣяния на рускѣтѣ е давано отъ установенитѣ ромѣнски власти.

Нашето искане за справедливо обезщетѣване на тѣхнѣ вѣдѣ и загуби е законно и морално. Може би, ще се напомни отъ нѣкадѣ мюзуга за „миръ безъ обезщетѣния, подъ каквото форма и да е“. Тѣхнѣ демократиченъ мюзугъ не се подобва и вѣсѣга отъ нашето искане, защото не държавата, като единица при прѣговаряната, за себе си ще иска нѣщо, а като защитница на справедливата кауза на свои членове, които не могатъ да се легитимиратъ въ процеса на прѣговоритѣ. Нашитѣ гласъ е гласѣтъ на правдата: Ромѣнѣ трѣбва да заплати невинната кръвъ на Авела, мате риалнитѣ щети на житѣтѣ отвлечени, това, което е отнема, върѣмѣтѣ своитѣ закони, отъ чуждото ней население въ Добруджа и „пѣмшката“, която обра отъ цѣ-

лното население въ България прѣзъ 1913 година. Санкциите имъ е въ рѣцѣтѣ, въ коравни вѣрукъ на Олѣва. Милостѣта къмъ прѣстѣпника е насърчение на прѣстѣпността. Не милостъ и състрадание, не жестокостъ и мѣстѣ, а справедливъ сѣдѣ, жолкото и суровъ да бѣде той! Тѣхнѣ сѣдѣ е пълно и справедливо обезвѣждане. Ние можемъ да го наложимъ. Ромѣнѣтѣ капитулации е прѣдстоица. Силата на нашето оръжие да прочете наказанието на справедливата присѣда.

(Край)

ПРѢГЛЕДЪ НА ПРЕСАТА.

„Камбана“

Отъ свѣдѣнията на унгарския, австрийския и германския печатъ, се вижда, че гаранцитѣ, които се искатъ отъ Ромѣнѣ, да не повтори измѣната си са слѣднитѣ: пълно отдрѣжане отъ тѣхнѣ Дунава, пълно отдрѣжане отъ трансилванскитѣ проходи, даване пълна свобода на транзита по ромѣнскитѣ жѣлѣзници и пристанища, даване пълна възможностъ за използване петролнитѣ извори, солнитѣ рудници и другитѣ ромѣнски надземни и подземни богатства.

Всѣки тѣхнѣ придобития отъ Ромѣнѣ хармонизиратъ съ интереситѣ на четиритѣ съюзници. Всѣки съюзникъ получава пълно задоволение.

България получава цѣла Добруджа и обезщетение. Че това е повече отъ заслужено, споръ не може да става. Безъ България, Ромѣнѣ не може да бѣде надвита. А надвигането на Ромѣнѣ донесе неоцѣнимѣ облаги, военни, икономически и политически на Германия, тѣхнѣ и на Австро-Унгария и Турция.

Турция се радва заедно съ насъ, че и на нея се даде възможностъ, макаръ и съ скромни сили, да вземе участие въ отблъскане на руското намѣстѣние прѣзъ Добруджа и Ромѣнѣ къмъ Цариградъ. Турция, която е посрѣдѣла въ миналитѣ вѣкове седѣмъ пѣти рускѣтѣ пѣлчища, не може да липсва отъ бойното поле въ най-рѣшителния моментъ. И пораженieto на ромѣнѣтѣ донесе на Турция едно цѣло царство; разгроми въ Ромѣнѣ, Турция получи и храни и много други военни материали. Въ турскитѣ печатѣ не единъжъ сме сѣмнитѣ, при разни тържествени случаи, признанието, че българската бѣлѣва армия е изгнала въ Добруджа и Влашко ролата на най-тѣрна гвардия на турската независимостъ.

„Lumina“

Бримската война отдалечи само за моментъ Русия отъ устията на Дунава, върху които тѣхнѣтѣ египетски права, нѣто економически интереси, освѣтъ страхѣтъ ѣ отъ конкуренция върху нейнитѣ черноморски пристанища. Понеже, споредъ Ратцелъ, всѣка държава, която владѣе устията на една рѣка, указва силно влияние върху плаването по цѣлото ѣ течение, владѣнето на дунавскитѣ устия отъ Русия се чувствуваше тѣрдѣ силно отъ всѣки други крайбръжни държави. Русия, която нѣмаше економически и египетски интереси отъ това владѣние, гледаше на него, като етапъ за завладѣването на Ромѣнѣ, балканскитѣ страни и тѣснитѣ, безъ да се загрижава за правилното движение по Дунава.

Устията на Дунава се населяватъ отъ ромѣнѣ, които върѣмѣтѣ, че по култура са по-близки до Френ-

цитѣ, сѣ се настанили тукъ. Ромѣнѣ съ дунавскитѣ устия трѣба да образува прѣграда за стрѣмѣнитѣ на славянитѣ. Естественитѣ владѣтели на тѣхнѣ плавателна рѣка са ромѣнѣтѣ, които, споредъ Вискеръ, са „белгийцитѣ на Дунава“. Висока и устията трѣбва да бѣдатъ, обаче, и подъ прѣктората на една държава, която е прѣдподрѣдѣна отъ историята да поддържа нормалното движение по Дунава, а това е Германия.

Моментъ е тѣрдѣ благоприятенъ за разрешението на дунавската проблема, защото Русия не е въ положение да укаже най-малката съпротива.

„Прѣнорѣцъ“.

Ние се намѣсихме въ великата свѣтлова война не съ голѣмитѣ претенции да разрешаваме зашлѣгнитѣ интереси на великитѣ сили, да турпѣмъ край на страданията между воюващитѣ, а съ една строго опрѣдѣлена и скромна задача: да разрешимъ веднажъ за винаги жизнения и вѣчно спазвания нашето развитие въпросъ за национално обединение.

Националното обединение на българския народъ е една задача иска сама по себе си. Редица междудържавни актове отъ първостепенна важностъ са разграничили областитѣ, въ които живѣтѣ компатни български маси, а историята, безпристрастната история, засвидѣтелствува едновременно и нашето историческо право да ги владѣмъ. Ние не равняемъ миналото, за да търсимъ, гдѣ въ коя епоха нѣкой български царъ или бояръ е успѣлъ да наложи владѣството си нѣколко години или нѣколко десетилѣтия, за да обоснове отъ тѣхнѣтѣ шовинистически претенции надъ тѣхнѣ вѣмни владѣния. Че сме господарували нѣколко вѣка надъ Албания, надъ Вѣнградъ, надъ влашкитѣ земи отъ тѣхнѣ Дунава, надъ дѣтѣ Епиръ и Тесалия, ние не вземаме като главенъ поводъ, за да обосноваваме български претензии надъ тѣхнѣ земи. Историческото право само дотолкова съставлява опора на нашитѣ национални идеали, доколкото днесъ-за-днесъ самитѣ етнографически съставъ на населението говори пакъ въ наша полза.

Добруджа е една отъ тѣхнѣ области, дѣто и историята и етнографията допринасятъ безспорнитѣ си данни, за да установятъ българскитѣ права на здрава основа. Отгоръ на тѣхнѣ и географското положение говори въ наша полза.

Беззавѣтнитѣ устрѣмѣ на нашитѣ войници, който създаде епопѣитѣ на Тутраканъ, Кубадия, Мачинъ и толкова други свѣтли имена, имаше въ основата си непоколебимото увѣрение, че Добруджа ще си остане цѣла наша до дунавскитѣ устия и напълно въ наше владѣние. Това увѣрение утрои ентузизма, то съблудни и създадената легенда, че българинъ нѣма да даде рѣка противъ русинъ. На добруджанскитѣ полета се рѣшаваше сѣдѣбата не само на Добруджа и България, но и тѣхнѣ на Цариградъ и на Турция.

Ако въ душата на българския войникъ бѣ се промѣняло и най малкото съмнение за бѣдѣтата участъ на Добруджа, щѣше да настѣпи едно разколебание, фаталнитѣ послѣдци на което е мѣчно да се обгърнатъ изцѣло. Но днесъ, когато опасността отъ нѣмъ сѣ върѣ безвъзвратно е минала и ние сме по-

С. Чилингировъ.

РАВНА ДОБРУДЖА

(Пѣтѣмъ бѣлѣжки и впечатления).

Продължение отъ бр. 88

Прѣдъ мене почна да става чудо. Като прогледалъ сабѣнецъ азъ захванахъ да долавямъ малко по малко контуритѣ на околнитѣ прѣдмети, засѣмналата черна калъ по платъ, които подмѣташе непрѣстано фаѣтона, и неохотното шосе отстраши съ своитѣ правилни кубѣти отъ паровени камѣни. Сичко насколо ми оживѣ. Като изъ сѣмнитѣ некра изпѣгнаха въ единъ мигъ цѣли ята врани, които ту се спущаха тежко надъ свѣмнитѣ посѣви, тѣхнѣ се дѣгаха лѣниво, подплатени отъ фаѣтона, за да се сложатъ на нѣколко метра подиръ него съ досадата на едно нарушено доволство и прѣзрението на безмѣрна безочливостъ.

А тамъ отирѣдъ се прѣливахъ едно въ друго бѣлѣзната на пухавата като памукъ мъгла, тънка и прозрачна, и жѣлтоогненитѣ лѣчи на слѣнцето, които ту проникваха прѣзъ нея като милиарди малки пѣпалца, ту се сливаха въ едно съ нѣмнитѣ цѣтѣтове на морска пѣна. И всѣко тѣхнѣ се плѣзга леко надъ земата и око-то, смаяно отъ неговата красота, дѣри да долови лѣковѣтѣ на хладни херувими, слѣзали на земата да донесатъ божиятъ благословия надъ човѣшкия трудъ.

Но скоро вѣтърѣтъ взѣмѣ направлението си и картината взе другъ, съвсѣмъ неизказанъ изгледъ. Лѣката мъгла почна да се вие на стройни стѣлбове, жѣрпѣни и гѣвкани, като снѣгитѣ на самовили, които едва досѣгатъ крака до земата. Подема се бавно, като се слива постепенно въ една бездѣтна и безформена маса, за да се прѣобрази рѣдната въ хиляди замѣци, съ арко освѣтлени островѣршина.

— Виждатъ ли?

— Азъ се стресвамъ.

Бай Юрданъ, самъ унесенъ въ тази красива игра на природата, на бѣмъ дава на, може би, хиляди пѣти отъ него, ми посочва тѣхнѣ вѣмѣбѣтъ напризъ на сътворението.

— Такава е нашата добруджа...

Виждатъ сѣмъ причуди на природата; уникатъ сѣмъ се съ часове по мѣглитѣ на роднитѣ балани, заплѣтали по гордитѣ нѣмъ чѣла ту тежки, като мѣсѣта на мадрѣцъ, ту плавни като мечтѣтѣ на пѣстѣлива любовница, но никога не сѣмъ присѣтѣствувалъ при рождението на толкова вѣмѣбѣства. И, кой знае защо, стори ми се, че за прѣвъ пътъ пропѣмѣхъ въ прѣлеститѣ на равнината, въ която до сега не сме виждали нищо друго, освѣтъ една хайбородна майка, загрижена, какъ да нахрани дѣцата си.

Но мъглата изчезна. Изчезнаха и нейнитѣ причуди. Надъ насъ разле мѣчи свѣжо като охъпанъ млѣнецъ, слѣнце, което напразно се сѣмѣше да извади

рѣцѣтѣ ми отъ дѣоба на върхната дѣрежа. Вѣтърѣтъ, чѣто направение вече не можехъ да опрѣдѣля, ставаше все по-силѣтъ и по-стѣдѣтъ.

— Хладно!... И бай Юрданъ духна въ шепѣтъ си.

— Хладно на, ами...

— Тѣхнѣ е, когато има вѣтъръ...

Ала макаръ и да искахъ, бай Юрданъ не може да ми каже, кога пѣма вѣтъръ.

— А отъ дѣла?

— Напѣмѣтъ си прѣста и го дѣгни високо. Ще видишъ? И бай Юрданъ ми посочи, какъ да направя. Азъ стѣрахъ тога.

— Е?

— Прѣстѣтъ ми сухи.

Това не задоволи моитѣ водачъ. Той прави сѣщото. Слѣдъ нѣколко мѣга снѣма прѣста си, дѣлго се визира въ него, нѣпа го съ другата рѣка и най сетѣвъ въ недоумѣние подига раменѣ.

— Отъ дѣла вѣтърѣтъ?

— Сѣмѣтъ свиване на раменѣ.

Прѣдъ насъ всѣко се показва като на дланъ. Показваха се и селата, чѣто бѣли вѣмѣци изглеждаха като пасишани върху земата.

Бай Юрданъ стѣпи въ ролѣта си на пѣтеводитѣлъ.

— Това село, дѣто ще минѣмъ сега, е Лѣдѣжаръ, окова въ лѣво е Саиръ-Ахмедъ, а другото е... тамъ е — Юмѣ Бѣлѣнѣтъ.

— Български имена пѣматъ ли?

I.

своите джипове и със обществените си учрждения би могла да се вреди между най-първите на нашия провинциални градове. (Слъдза)

стигнаха 4 крайпера отъ Ревалъ, за защита на Хелзингфорсъ. Работническия съюзъ рѣши да се създаде една червена флотъ, която ще продължи войната по-нататък независимо отъ руско-германския миръ.

Споредъ извѣстия на в. „Стокхолмтингетъ“ ужасния режимъ на Червената гвардия въ Хелзингфорсъ, поради извѣстието на пристигането за германците достигналъ до най голѣмия разгаръ. Отъ Ревалъ сѫ пристигнали 5,000 избѣгали руски войници и червено-гвардейци.

Стокхолмъ. По заповѣдъ на правителството сѫ, германския пълномощенъ министъръ въ Стокхолмъ съобщилъ на министъра на външните работи, че Германия по искането на Финландското правителство възнамѣрява да изпрати войскови части въ Финландия противъ революционнитѣ движения въ тая страна и, че тия войскови части, въ споразумѣние съ финландското правителство, ще иматъ за задача да възвратятъ реда и въ Естландскитѣ острови, къмъ които Германия нѣма никакви териториални аспирации.

В. „Еко де Пари“ сѣта, че слѣдъ разгрома на Ррсия, едно разбирателство между Япония и Германия не е изключено. Япония — казва вѣстника — е поставена прѣдъ дилемата: или да се разбере съ нея, или да се бори съ всички сръдства противъ нея. Вѣстникътъ сѣта, че окупа цята на Сибирь, и въ двата случая е наложителна.

Лондонъ. В. „Дейли Мейлъ“ узнава, че въ разговоритѣ между Англия, Франция, Италия и Сѣдиненитѣ щати, относно положението въ Сибирь, Япония не е взела участие.

Берлинъ. Отговаряйки се на молбата на Финландското правителство за помощ — германцитѣ стоварили свои войски въ Аландскитѣ острови.

Берлинъ. На телеграмата, съ която прѣседателятъ на сѣтата на украинската република, Холубовичъ, благодари за помощта на германскитѣ войски въ борбата на Украйна противъ войскитѣ и четитѣ на сѣверна Русия, наперскиятъ вѣстникъ отговори съ слѣдната телеграма: „Съ искрена радостъ узнахъ извѣстието за освобождението на стария градъ Киевъ, столица на Украйна. Поздравяватъ Васъ и младата украинска армия съ бързия успѣхъ и, заедно съ германския народъ, изпитватъ чувство на задоволство, че германскитѣ войски можаха да спомогнатъ за освобождението на украинския народъ. Дано украински народъ се радва за винаги на свободата и да има възможностъ да живѣе въ миръ, съобразно съ своитѣ права и съ своята цивилизация. Германскитѣ войски се напиратъ още въ нашата страна. Чеканъ да ни съобщите, щомъ напиратъ, че дѣлото на германскитѣ войски е свършено и че може да се даде заповѣдъ за тѣхното изтегляне.“

Географически наброски.

Аландскитѣ острови.

Аландскитѣ острови образуватъ Балтийския архипелагъ, зависящъ отъ управлението на Або Вѣйсрѣбогъ (Финландия). Той е разположенъ на 59° 40' и 60° сѣверна широчина, 17° и 19° 30' източна дължина. Тая група се състои отъ единъ голѣмъ островъ, чиято повърхностъ сѫ състои отъ 640 кв. километра и около 300 скалисти островчета. Тѣ прѣдставятъ вѣрховетѣ на едно подводно плато, което сѣднинава Швеция съ Финландия и образува въ югъ прага на Ботническия заливъ. Морето е пълно съ риба и всѣка година по брѣговетѣ се лови 6,000 тона херени. Въ горитѣ и по брѣговетѣ на морето изобилства дивечътъ. Аландскитѣ острови се посѣхватъ много отъ рѣболонци отъ финландския брѣгъ. Климатътъ е суровъ. Житиитѣ растения вирѣятъ слабо и произвежданитѣ на островитѣ храни не сѫ достатъчни за изхранването на населението; напротивъ зеленчуцитѣ растатъ въ изобилие. Главнитѣ горски есенции сѫ сѣверния боръ, елхата, трепетляката. Естественитѣ пасища откърватъ голѣми стада. Правни се значителенъ износъ на масло, сирене и солено месо. Населението е 20,000 жители отъ шведски произходъ. Руситѣ, господари на архипелага отъ 1809 г., населяватъ градоветѣ. Порано тѣ държаха една хищраца ескадра въ видѣтѣ на архипелага. При станището Уттернаес се затвара отъ ледоветѣ по малко врьме, отколзото Финландскитѣ пристанища. При все това, не е рѣдкостъ да се види Аландския прагъ пълънъ покривъ отъ плаващи ледени блокове. Прѣзъ лѣтитѣ земни скандинавскитѣ вѣлци идатъ чакъ до Аландскитѣ острови, а въ 1809 г. една голѣма група казаки бѣ минала цялото море за да отиде на грабежъ въ Швеция. Главния островъ Аландъ има 10,000 души население, 28 км. дължина и 20 ширина. Той е, както Рюгенския островъ, тѣй прѣсеченъ отъ морето, че повечето отъ неговитѣ откъслечи се държатъ у масата на острова само съ

тѣсни земени езичи. Разположенъ на 40 км. отъ шведския брѣгъ, на 115 км. отъ една страна отъ Стокхолмъ, а друга отъ Або, Аландъ е ключатъ на сѣверното Балтийско море. Повърхността му се издига въ крагли баири на височина отъ 100 — 150 м., покривъ по вѣрховетѣ (по вѣрховетѣ) съ гори. Единъ каналъ отдѣля островътъ Аландъ отъ островчето Престъ, разположено на западъ, което образува въ своето начало едно чудесно и сигурно пристанище, прочуто подъ името Воморсундъ. Това пристанище, защитено отъ фортова, въ 1854 г. бѣ атакувано отъ англо-френската флота. Главниятъ градъ има 3000 души население, почти изключително руси. Другитѣ градове сѫ Марвикамъ и Ленландъ, на главния островъ. Ежего на островъ сѫ сѣщото име. Отъ 1856 г. по силата на парижкия договоръ, руситѣ нѣматъ право да издигатъ укрѣпления на архипелага.

Л. В.

Хроника

Благодарността на добруджанцитѣ. Добруджанската организация въ България изпратила до германскитѣ депутати д-ръ Стреземанъ — д-ръ Ерубергеръ благодарствени телеграми за тѣхнитѣ послѣдни рѣчи въ Райхстага, въ които тѣ се застъпиха за правата на България върху Добруджа. Желание, казва се въ телеграмитѣ, присъединението на Добруджа къмъ България още отъ сега, понеже на това благоприятствуватъ, както политическитѣ, така и военни обстоятелства.

Пенситѣ по изборнитѣ учрѣждения. Прѣзъ настоящата година по фонда за пенситѣ на служащитѣ при изборнитѣ учрѣждения се прѣдвиждатъ 3,052,000 лв. приходи, сръщу 297,500 лв. разходи. Прѣзъ миналата 1918 год., приходитѣ сѫ били 2,671,400 лв., сръщу 222,350 лв. разходъ.

Благодарностъ. Управлението на фонда „Добруджа“ благодари Генералъ-майоръ Николовъ, началникъ на ... дивизия за подаренитѣ отъ него 100 лева въ полза на фонда.

За сирацитѣ. Споредъ събранитѣ свѣдения отъ управителния комитетъ на фонда за сирацитѣ, числото на сирацитѣ безъ майка, чийто бащи сѫ на фронта, възлизало по настоящамъ на 5,000. Отъ тѣхъ повече отъ 200 сѫ вече настанени въ Шилченското сиропиталище. За останалитѣ, комитетъ ще вземе въ най скоро врьме съществитѣ мѣрки.

Фондътъ за сирацитѣ. Управителния комитетъ на фонда за сирацитѣ отъ войната е раздавъ прѣзъ 1914 година 28,200 л. на 241 фамилии; прѣзъ 1915 год. — 111,420 л. на 1247 фамилии; прѣзъ 1916 г. — 232,752 л. на 2315 фамилии и прѣзъ 1917 г. — 461,163 л. на 4,971 фамилии. Всичко 833,975 л. разпрѣдѣлени на 8,808 фамилии, броещи 24,179 дѣца.

М-ръ Тончевъ въ София. На 4 мартъ сутринта министъръ Тончевъ, идящъ отъ Вукрешъ, е пристигналъ на докладъ въ София. Сѣдня денъ той е участвувалъ въ министерския сѣдѣтъ и вѣроятно на 5-и отпътувалъ обратно за Вукрешъ.

Студенти въ медицинския факултетъ. Записването на студенти въ медицинския факултетъ е продължено до 10 того.

Мито върху изнесения тютюнъ. Министърътъ на финанситѣ е внесалъ законопроектъ за облагане съ 10 лв. на килограмъ суровия тютюнъ, който се изнася въ странство, прѣзъ врьме на войната.

Сгради за медицинския факултетъ. Министърътъ на народното просвѣщение е внесалъ законопроектъ за постройка на необходимитѣ здания за институти и клиники на медицинския факултетъ отъ софийския университетъ „Врата Евлогий и Христо Георгиеви отъ Карлово“, на обща стойностъ 7,200,000 лева.

Съичкогледъ. Българското земледѣлческо дружество е издало една книжка, цѣна 30 ст., отъ г. Ив. Кюмюрджиевъ за отгледането на съичкогледа. Отъ съичкогледа се получава добро растително масло за идене. Обработка се леко и дава до 150 кг. сѣне отъ декаръ земя, което сѣме се купува отъ Дирекцията за прѣхраната по 1 лв и 20 ст.

Народо-спомогателенъ фондъ „Добруджа“

с. Карманкѡй

Петъръ Андрѣевъ, Георги Димовъ по 50 лв., Вълчо Колевъ, Ганчо Стояновъ по 40 лв., Георги Стефановъ, Петъръ Ивановъ и Юрданъ Влаевъ по 50 лв., Петъръ Георгиевъ 40 лв., Димитъръ Николовъ, Георги Вълчевъ и Коста Х. Желевъ по 20 лв., Георги Х. Желевъ 30 лв., Колю Коложковъ, Юрданъ И. Стояновъ, Стояновъ Христо и Георги Панафотевъ по 20 лв., Рачо Пеневъ 30 лв., Анастасъ Димитровъ, Стояновъ И. Симионовъ, Юрданъ Андрѣевъ, Ганчо Георгиевъ, Михалъ Мариновъ, Стояновъ И. Янаковъ и Колю Петровъ по 10 лв., Емилъ Д. Кутевъ, Маринъ Георгиевъ, Василъ Добревъ, Янчинъ Ив. Янаковъ, Нейчо И. Господановъ, Панафотъ

Атанасовъ, Андрѣй Стояновъ, Иванъ Симионовъ по 5 лв., Георги Д. Буртевъ 15 лв., Нико Георгиевъ 40 лв., Иванъ Янаковъ Иванъ, и Нико М. Сибевъ по 10 лв., Илия С. Николъ и Мариа С. Ванчева по 5 лв., Иванъ Добревъ и Стефанъ Колевъ по 10 лв., Юрданъ Спирidonovъ 5 лв., Добри Р. Добревъ 20 лв., Михалъ Ив. Вѣличковъ 10 лв., Парашкева Микитова 5 лв., Иванъ Мѣчевъ 10 лв., Иванъ И. Мѣзрановъ, Юсефинъ Исмаиловъ по 5 лв., Юрданъ Петровъ, Димитъръ Петровъ и Николаина Тодорова по 5 лв., Тодоръ Спирidonovъ 10 лв., Юрданъ Банковъ 5 лв., Димитъръ П. Андрѣевъ, Андрѣй П. Андрѣевъ, Малчо Симионовъ и Петъръ Тодоровъ по 10 лв., Георги Стояновъ, Атанасъ Стояновъ по 5 лв.

Всичко 925 —

Отъ бр. 103 88,870 45

А всичко лв. 89,822 45

Таблица

на освободенитѣ отъ Молдова — български и турски поданици.

Дата на освобождаването 21 и 25.II.1918 год.
Мѣстоосвобождение: прѣзъ ФОКШАНИ.

Разпрѣдѣление по възраст:

Дѣца на възраст до 10 год.	Възраст отъ 10 до 18 год.	Юноши и момчета отъ 11 — 18 год. възраст.	Жени отъ 18 години нагоръ	Маже отъ 45 год. нагоръ	Всичко
—	—	—	—	877 740	877 740

Разпрѣдѣление на освободенитѣ по мѣстоживение:

№ по редъ	Отъ гдѣ сѫ родомъ	Околия	Число на освободенитѣ
21.I. 1918 год.			
1	Отъ старитѣ прѣдѣли на България		411
2	Отъ Македония		239
3	„ сѣв. Добруджа		63
4	„ Влахия		18
5	„ Турция		7
6	„ Русия		2
7	„ Унгария		2
8	„ Персия		2
9	„ Нимъ		1
25.I.1918 год.			740
1	Отъ България (старитѣ граници)		643
2	Отъ Македония		165
3	„ Влахия		18
4	„ Турция		7
5	„ сѣв. Добруджа		49
			877
Всичко .			1617

Послѣденъ часъ.

Вукрешъ. 7.III. (Телеграма отъ нашия специаленъ кореспондентъ). Въ уводна статия „Берлинъ Таблатъ“ пише: Ако нѣма съмнѣние, че искащото на България относително Добруджа ще бѣде напълно удовлетворено отъ централнитѣ сили, може да се прѣдположи, че ще се разискватъ извѣстни важни формалности касателно Добруджа. Дунавския вѣпръкъ ще стане за напредъ вѣтрѣшенъ вѣпръкъ на Сѣв. комуто Ромѣния ще трѣбва да се подчини. Инакъ, че Кюстенджа ще стане свободно пристанище.